

ЗАКОН ЯК ДЖЕРЕЛО КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА, ЩО РЕГУЛЮЄ ПРАВА ЛЮДИНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Піка А. В.,

*студентка 2-го курсу, гр. БП-21
кафедри приватного та публічного права
Інституту права та сучасних технологій*

Науковий керівник: к.ю.н., професор, Олійник А.Ю.,

Київський національний університет

технологій та дизайну.

м. Київ, Україна

Стаття присвячена джерелам конституційного права, а саме закону, що регулює права людини в сучасних умовах глобалізації. Пропонуються висновки і рекомендації по предмету дослідження.

Ключові слова: джерела права, закон, конституційне право, права людини, реалізація прав людини в умовах глобалізації.

Постановка проблеми. Конституційне право України, як кожна галузь права, має свої джерела. Термін «джерело права» юриспруденції відомий давно. Ще римський історик Тит Лівій назвав закони XII таблиць джерелом публічного і приватного права. Джерела права прийнято розрізняти: а) за матеріальним змістом (матеріальні умови життя суспільства, система економічних зв'язків, форми власності тощо); б) за соціально-психологічним змістом (правова свідомість); в) за юридичним змістом (різні форми, засоби вираження, об'єктивізація правових норм). Так А.Ю. Олійник під джерелами дослідження конституційної свободи особи на підприємницьку діяльність розуміє міжнародні договори, Конституція і закони України, підзаконні нормативно-правові акти, монографії, підручники, посібники, наукові статті,

доповіді й повідомлення, наукові коментарі законів та інші документи, в яких досліджуються, регулюються і охороняються самостійні, ініціативні, систематичні, на власний ризик господарські дії, що здійснюються суб'єктами господарювання (підприємцями) з метою одержання прибутку [1, с. 31-32].

Тому під джерелами права в юридичному значенні розуміється форма вираження, об'єктивізації державної волі. Основними видами джерел конституційного права в світі є нормативно-правові акти, судові прецеденти, правові звичаї, а інколи міжнародні і внутрішньодержавні договори. У свою чергу нормативно-правові акти конституційного права поділяються на закони, нормативні акти виконавчої влади, нормативні акти органів конституційного контролю (нагляду), парламентські регламенти, акти місцевого самоврядування.

Джерела права - це форма існування правових норм, яка перетворює право в об'єктивовану реальність. Джерела конституційного права закріплюють найважливішу сферу політико - правових відносин, які виникають у процесі здійснення народовладдя. Це зумовлює багатство змісту таких джерел, оскільки народовладдя надзвичайно складний комплекс економічних, політичних, соціальних, соціально - психологічних та інших відносин. Одна з особливостей джерел конституційного права полягає в тому, що значна їх частина має політичний характер, бо це найбільш політизована галузь національної правової системи. Важливою ознакою джерел конституційного права є їх вольовий характер. Державна воля, яка матеріалізується у правових актах - надзвичайно складне суспільне явище. Тут переплітаються матеріальні, ідеологічні, соціально - психологічні та інші фактори.

Законотворчість можна розглядати як один із засобів забезпечення оптимального змісту та досконалої форми українських законів. З огляду на це вивчення законотворчості й законотворчого процесу неможливе без уявлення про сутність, види та значення закону [2]. Розглянемо, що ж

означає втілити волю в закон . У загальному вигляді це означає надати конкретній волі загальнообов'язкового характеру , втілити її у правовому акті, який у разі потреби охороняється державою. Джерела конституційного права є результатом правотворчості державних органів і безпосереднього творення права власне народом, при чому така правотворчість має особливий характер, оскільки закріплює найважливіші відносини це відносини влади. Джерела конституційного права мають комплексний характер, оскільки об'єднують і матеріальні, і процесуальні норми . Конституційне право не має "паралельної" галузі, як це властиво цивільному чи кримінальному праву. У конституційному праві матеріальні та процесуальні норми об'єднуються в одному акті, що зумовлено насамперед вимогами законодавчої техніки.

Закони встановлюють загальнообов'язкові правила. У юридичному значенні закон - це нормативно-правовий акт, прийнятий органом законодавчої влади чи шляхом безпосереднього волевиявлення народу (референдумом), що регулює найважливіші суспільні відносини й має найвищу юридичну силу в системі законодавства України. Розрізняють закони конституційні (органічні) і звичайні. Конституційні закони - особливі нормативно-правові акти в системі українського законодавства, які за політико-правовим змістом, предметом правового регулювання та юридичною силою посідають особливе місце після Конституції, органічно розвивають і продовжують її. Вони є своєрідними супутниками Конституції і входять у систему конституційного законодавства. Їх спорідненість з Основним Законом полягає в тому, що в Конституції є безпосередня вказівка на необхідність прийняття певного закону , який має розвинути ту чи іншу статтю Конституції. За порядком прийняття, структурою формою та іншими ознаками конституційні закони в Україні не відрізняються від звичайних. Водночас для конституційних законів характерна комплексність. Вони вбирають у себе норми багатьох галузей права. Типовим прикладом такого закону є закон про громадянство України, який містить норми конституційного, цивільного, сімейного і міжнародного права.

Характеризуючи закон як один з існуючих видів нормативно-правових актів, слід звертати увагу на ті ознаки (характерні риси), які притаманні будь-якому закону, а також на ті чинники, з урахуванням яких має оцінюватись суспільно-політичне та правове значення закону порівняно з іншими видами нормативно-правових актів та з іншими джерелами права [3].

Висновок.

Отже, за видами розрізняють конституційні і звичайні закони. Конституційні закони – законодавчі акти, які виходять із конституції і мають за мету конкретизувати основні конституційні положення шляхом регулювання найбільш важливих суспільних відносин або внести до неї (конституції) зміни та володіють стосовно інших нормативних актів, окрім конституції, вищою юридичною силою та приймаються в особливому порядку. Звичайні закони приймаються звичайною більшістю голосів від конституційного складу Верховної Ради України.

Список використаних джерел:

1. Олійник А. Ю. Конституційна свобода особи на підприємницьку діяльність в Україні : монографія / А. Ю. Олійник. Київ : КНУТД ; Дніпро : ДДУВС, 2021. 256 с.

2. Закон як джерело права України /
https://pidru4niki.com/83135/pravo/zakon_dzherelo_prava_ukrayini

3. Журавський В. С. Становлення і розвиток українського парламентаризму / В.С.Журавський. К.: Парламентське видавництво, 2002.

The article is devoted to the sources of constitutional law, namely the law regulating human rights in modern conditions of globalization. Conclusions and recommendations on the subject of research are offered.

Key words: sources of law, law, constitutional law, human rights, implementation of human rights in the conditions of globalization.